

Sveits' Kvindeklubber eller Foreninger.*)

(Af Fru Johanne Münters Foredrag ved Klub-
aften i D. K. S.'s Københavnskreds
den 4. Februar.**)

(Sluttet).

Een af de 4 Klubber, der tog Initiativet til Klubforbundet, nemlig »Union für Frauenbestrebungen«, har en virksom Fortid at se tilbage paa. Denne Forening indgav i 1899 en Ansøgning til det sveitsiske Forbundsraad om:

1) at kvindelige Handelslærlinge maatte faa Adgang til de af Rege-
ringen støttede Handelsskoler,

2) at de overalt maa faa Adgang
til de merkantile Eksaminer,

3) at Forbundsraadet vilde sætte
dette som Betingelse for det ydede
Statstilskud.

Handelsforeningen indgav straks
en Modansøgning.

Forbundsraadet udtalte, at »prak-
tisk set var Handelsverdenen for-
længst erobret af Kvinder, og at disse
hverken i Intelligens, Ydelsesdygtig-
hed eller Tilforladelighed stod tilbage
for de i Handelen ansatte Mænd.
Klagen over, at Kvinden med sin
manglende Uddannelse trykkede Man-
dens Ydelsesværdi ned, blev jo bragt
til Tavshed, saa snart de fik den
bedre Uddannelse, thi den samme
Ydelse kræver samme Løn; af hvilket
Køn den ydes kan ikke komme i
Betragtning«. Derpaa stemte i Raadet
de 69 mod 10, for at ovennævnte
Betingelser stilledes for Statstil-
skuddet.

I Aar bliver Spørgsmaalet let af-
gjort. — Samme Union indsendte til
det zürichske Kantonsraad en Ansø-
ning om, at Kvinder kunde faa Ad-
gang til Sagførerbestalling. Den siger
heri: »Naar Kvinder skal lade sig
dømme af Mænd, der hverken kan
gaa ind i deres Bevæggrunde, deres
Følelsesliv eller deres Handlemaade,
saa bør de i det mindste have en
Forsvarer ved deres Side, der for-
staar dem og kan gøre deres Stand-
punkt gældende. Dette er desuden
den naturlige Følge af det Kvinderne
i Kanton Zürich tilstedede Rets-
studium!«

10 Kvindeforeninger sluttede sig
nu hertil, og i Pressen lød følgende
Opraab: »Ligesom Kanton Zürich
for 25 Aar siden gik i Spidsen for
at indrømme Kvinderne Adgang til
Udøvelse af Lægevirksomhed, bør
Zürichs Folkeforsamling nu tilkende
Kvinden Retten til at være en andens
Stedfortræder foran Domstolene. Naar
man tager i Betragtning, at der fore-
kommer mange Skilsmisseprocesser

og Paternitetssager, saa bør Kvinden,
der baade som Klager og anklaget
har Ret til at tale sin Sag, ogsaa
have Ret til at føre den gennem en
Kvinde.

Kvinden, som har Adgang til det
juridiske Studium, som ved Univer-
sitetet kan erholde baade Dokortitel
og Docentværdighed, bør ogsaa kunne
omsætte sin Viden i praktisk Ud-
øvelse; hun maa have Lov at bruge
de Vaaben, hun har erobret sig til
Beskyttelse for de svage og under-
trykte af hendes eget Køn!«

Kantonsraadet vedtog Ansøgningen
om Kvindens Adgang til Sagfører-
bestalling med 120 Stemmer mod 21.
Derpaa gik det igennem i Zürichs
Folkeforsamling den 3dje Juli 1898.
Dette angik den nærmeste Fortid;
nu kommer Fremtiden.

I Sveits agter man at omarbejde
Straffeloven og Civilloven. For et
Par Aar siden har en Kommission
udarbejdet sin Betænkning og sine
Forslag og har indgivet den til Ju-
stitsdepartementet. »Union für Frauen-
bestrebungen« har straks gaaet denne
Betænkning efter i Sømmene — hvil-
til ogsaa andre Kvindeforeninger slut-
tede sig — og har indgivet sine Æn-
dringsforslag.

Den siger saaledes:

1) I Paragraf 156 staar: »Har nogen
efterstræbt sin Ægtefælles Liv eller
groft mishandlet ham eller hende,
kan vedkommende indgive Skilsmis-
sebegæring!« Vi ønsker at stryge
Ordet groft! Hvorfor dog udsætte
den anden for grov Mishandling,
inden man anerkender Begæringen?

2) »Har en Mand begaaet en For-
brydelse, eller fører han et i høj Grad
uværdigt Liv, saa kan Hustruen ind-
give Skilsmissebegæring«. Vi ansøger
om, at i høj Grad bliver strøget.
Og desuden, at Drukkenskab ogsaa
giver Ret til Skilsmisse.

3) Ligeledes ansøger vi om at
stryge den Bestemmelse: »Egteman-
den er Fællesstandens Hoved. Vi
føler os overbeviste om, at et virke-
lig hæderligt Ægteskab kun kan
bestaa, hvor enhver af Parterne an-
erkender den anden som ligeberet-
tiget. I Bestemmelsen om, at Ægte-
manden er Fællesstandens Hoved, er
der et Underordnet Forhold
af den ene Part, en Udlevering af
den svagere til den stærkere, som vi
ikke kan give vor Tilslutning. I en
anden Paragraf staar derimod den
Bestemmelse, at Ægtemanden er Re-
præsentanten udadtil for Fællesstanden.
Vi anser denne for at være fuldstæn-
dig fyldestgørende.

4) Vi ansøger endvidere om, at
Paragraffen: »Egtemanden har Be-
stemmelsesret ved Valget af Boligen«,
maa faa den Tilføjelse: »saafremt
han alene er Familjens Forsørger.«
Det forekommer os ubilligt, at den
mederhvervende eller maaske alene-
erhvervende Hustru ved et Magtsprog
af Manden kan hindres i sin Er-
hvervelse og oven i Købet ikke skulde
have Ret til at gøre en Indsigelse.

5) I Paragraf 183 siger Kommis-
sionen: »Misbruger Hustruen den
hende af Loven indrømmede For-

valtning af Husholdningen og viser
sig uduelig til at forestaa den, saa
kan denne Forvaltning efter Man-
dens Ansøgning af Dommeren blive
hende frakendt.«

Unionen siger: »Vi savner her
den tilsvarende Bestemmelse, at
der ogsaa for Hustruen skulde
gives en Mulighed for — i hendes
egen og Børnenes Interesse —
at unddrage Ægtemanden hans
Forvaltningsret, naar han mis-
bruger den. Aabenbart skulde her
sættes: »Misbruger Ægtefællen« —
og ikke: »Misbruger Hustruen«, saa-
ledes at det gælder begge.

6) Kommissionen siger endvidere:
»Den formaalstjenlige Status af For-
muen er Fælleseje.« Unionen siger:
»Nej — Særeje er den rette Status,
om end med Fælleseje af det i Ægte-
skabet erhvervede.«

Naar vi ikke forlanger hel For-
muesadskillelse, men denne Forbin-
delse med Fælleseje for det i Ægte-
skabet erhvervede, saa er det, fordi
denne Ret kun stiller sig gunstig for
de Kvinder, der havde en stor For-
mue, da de indtraadte i Ægteskabet
eller for den, der udøvede en ind-
bringende Virksomhed, medens de
Kvinder, der indtraadte i Ægteskabet
uden at eje Formue — altsaa Flertal-
et — kun er Husmødre og ingen
Arbejdsindtægt har. Vi indser ikke,
at Hustruens Virksomhed i Hushold-
ningen eller ved Børneopdragelsen ikke
skulde give hende fuld Ret til den i
Samlivet erhvervede Formue ved
Mandens Død eller i Tilfælde af
Skilsmisse.

7) Vi ser i Ægteskabets Institution
en Sag af høj etisk Værdi, men kun
altfor ofte er Ægteskabet blevet et
Middel til Undertrykkelse og Mis-
brug. Vi ser i Ægtefællernes Lige-
stilling den eneste Form, hvori Vær-
dighed og Sædelighed bevares.

8) Det vilde være glædeligt, om
man traf den Forholdsregel, at alle
forlovede ved en kort og letfættelig
Brochure fik Underretning om Ægte-
skabets retsgyldige Virkning og fik
Oplysning om Betydningen af Sær-
eje, Fælleseje og Ægtepagt.

I Kommissionens Paragraf 312
staar: Gifter Modernen sig igen i
Børnenes Umyndighedsalder, bør
Formynderskabet over Børnene gives
til en Formynder. Det skulde hedde:
»Gifter Ægtefællen sig igen« og
ikke »Gifter Modernen sig igen«. Man
kunde modificere det for begge ved
at tilføje: »om ønskeligt.«

I Lovparagraffen 408 savner vi
Bestemmelsen om, at Kvinden kan
gøres til Formynder. Vi staar ikke
alene med denne Fordring, som blev
opstillet ved Genferkongressen.

Vi fremlægger denne Ansøgning,
mine Herrer, med den indtrængende
Bøn, at De alvorligt vil overveje den.
Det er sikkert berettiget, at Kvin-
derne, der udgør mer end Halvdelen
af Befolkningen, ogsaa maa give sin
Mening tilkende ved Dannelsen af
de Love, hvorunder de skal leve.

Om vort Land end er lille, stod
det dog altid i første Række, naar
det gjaldt Retfærdighed og Frem-
skridt, og det skulde sikkert være
det til Ære, om det ogsaa her gav
Stødet til Løsningen af det nu saa
brændende Spørgsmaal: Reformen
af Kvindens retslige Stilling.

Kvindelig Læseforening

afholdt den 28de Februar sin aar-
lige Generalforsamling.

Formanden aflagde Beretning om
Foreningens Status og Ledelse i det
forløbne Aar. Indtægterne havde
været Kr. 19,135.70, og Udgifterne
Kr. 22,200.09. Medlemsantallet var
ved Aarets Slutning c. 1700 mod 1481
i Fjor, og Bogsamlingen var forøget
med 621 Bind. Bogudlaanet var som
Følge deraf i stadig Stigen, ogsaa
Besøget i Læsesalene. Bogudlaanet
havde udgjort 62,449 Bind. Der var
i Aarets Løb holdt 6 Foredrag og
Oplæsninger samt en Fest ved Fore-
ningens Indflytning i det nye Lo-
kale i »Hafnia«, Amagervej 6. Ad-
skillige Gaver og Tilskud var tilkomne
i Aarets Løb; særlig nævnedes Statens
Tilskud samt det Spanjerske Legat
til Oprettelse af 20 Fripladser for ube-
midlede Kvinder i København og
Frederiksberg. Indretning af og
Nyanskaffelser til den fra 1. Oktober
erhvervede meget store Bolig havde
stærkt forøget Aarets Udgifter. Regn-
skabet godkendtes enstemmigt. Et
fremsat Lovforslag blev efter nogen
Diskussion forkastet.

Sluttelig foretoges Valg af to Be-
styrelsesmedlemmer, to Suppleanter
og to Revisorer.

„Kvindernes Bygning's, Regnskab.

Herved underrettes alle Bidrag-
ydere om, at Regnskabet over Ind-
samlingen til »Kvindernes Bygning«
vil blive fremlagt fra d. 15. Marts
d. A. til behagelig Eftersyn paa Kon-
toret, Pilestræde 9, 1. S. o. G.

Kbhvn, d. 23. Febr. 1901.

Med Højagtelse

Caroline Hansen,

Dansk Kvindesamfunds Repræsentant i
»Kvindernes Bygning«.

Den Suhr'ske Husmoderskole

Skindergade 31, 2. S.

1ste Maj aabnes Skolen med 4 forskellige Kursus.

Indmeldelse kan ske indtil 1ste April i Linnesgade 28, 2. S. til højre, Mandag
og Torsdag Kl. 11—12 samt Fredag Kl. 10—12. Efter 1ste April paa Skolen, Skin-
dergade 31, 2. S. alle Søndage Kl. 1—3.

Skoleplan tilsendes paa Forlangende.

Den hemmelige Ret.*)

Naar man har set, i hvor høj
Grad Pressen har fulgt og været op-
tagen af Alma Bondesens Konflikt
med Politiet, saa undres man over,
at Tusinder af unge, ubeskyttede Pi-
ger har lidt en langt dybere For-
smædelse end hun, uden at der af
nogen af Pressens Repræsentanter
har været rørt en Pen mod den Hem-
melighedsfuldhed, hvori Sædeligheds-
politiet indtil for kort siden indhyl-
lede deres Færd. Faktisk er det, at
indtil for faa Aar tilbage havde Po-
litibetjentenes Magt overfor de unge,
ubeskyttede Kvinder den videst mu-
lige Udstrækning. En saadan Lovens
Haandhæver kunde, med en løs An-
givelse i Lommen, den være falsk
eller sandfærdig, rive en Kvinde ud
af sin Stilling eller bort fra sit Ar-
bejde og tage hende med paa Sta-
tionen. Vovede hun at forsikre om

sin Uskyldighed, saa bød man hende
at tie; man havde Betjentens Rap-
port, og den stolede man paa. Ved
Politiets Advarsel var hun da stem-
plet som et usædeligt Individ i alles
Øjne, og i sin gamle Plads kom hun
vanskelig tilbage igen. Usandsynligt
er det i Følge saadanne Forhold
ikke, hvad der forsikres, at en Pige
med et kønt Ansigt ligefrem kunde
blive forfulgt af Politiet og uden Lov
og Dom, ikke at tale om Defensor,
ofredes hun til den offentlige Prosti-
tution.

Medens man saaledes kun kan
glæde sig over, at Alma Bondesen
har faaet rigelig Erstatning og fuld
Oprensning for den Uret, der skete
hende, er det en Gru at tænke paa,
hvor mange af hine skyldige eller
uskyldige, der maaske den Dag i Dag
lever et Liv i grænseløs Elendighed.
Og staar det end bedre til nu med
Lovens Udførelse, saa trænges der
dog bestandigt til at værnes om de
unge, ubeskyttede Piger, der maa
bøje sig under en lovlig og dog uret-
færdig Behandling.

Siden 1878, da Foreningen mod

Lovbeskyttelse for Usædelighed stif-
tedes, har enkelte Mænd og Kvin-
der gjort Indsigelse mod den nævnte
Lovgivning, og der er paa deres For-
anledning indgivet en Adresse til
Rigsdagen med 250,000 Underskrifter.
Men forøvrigt har det danske Folk
med utilbørlig Taalmodighed fundet
sig i sin Mishandling og Skændsel.
Alt for Sundhedens Skyld, som selv-
følgelig ikke bedres ved en offentlig
Prostitution. Den danske Stat, som
har en kristelig Kirke, har ikke fun-
det det under sin Værdighed at være
medvirkende ved Bordellers Forsy-
ning med Skøger og at gøre sig en
Indtægt af dem. Alt, for at mod-
virke den Sygdom, der netop ved den
lettere Adgang til Usædelighed, som
den offentlige Prostitution byder, bre-
der sig ustandselig.

Det danske Folk ofrer fremdeles
Ære og Samvittighed ved at holde
paa den offentlige Prostitution, uagtet
den er en Haan mod Guds Bud, en
Fristelse for tusinde Mænd og For-
tabelse af Legeme og Sjæl for tusinde
Kvinder. Skulde det ikke være hen-
sigtsmæssigt at forsøge at gaa den

modsatte Vej: at holde de højeste
Livsværdier i Ære, forbyde Bordeller
og Skøgevæsen og lade hvert Men-
neske bære Ansvar for sine Tanker
og de deraf følgende Handlinger.
Skulde det ikke kunne blive klart
for Menneskeheden, at det usynlige
er en Magt, og at kun ved at be-
herske sin Lyst og gøre sin Pligt,
arbejder det enkelte Menneske og
Samfundet paa den faste Grund, hvor-
paa den enkeltes og Samfundets Lykke,
med Sundhed og Livsglæde i Følge,
kan bygges.

Pauline Aggersborg.

*) Har henligget af Mangel paa Plads.
Red.

**) Se Nr. 8.

*) Af forskellige Grunde er denne Artikels
Afslutning meget imod vor Vilje bleven
forsinket. Red.